

Seminārs „Zaļo atkritumu apsaimniekošana – nepieciešamība, iespējas un izaicinājumi”
2015. gada 23. aprīlī, Ķekavas kultūras namā

Organizē biedrība „Latvijas Atkritumu Saimniecības Asociācija” sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību.
Projekts „Kompostētāju klubs - bioatkritumu kompostēšanas popularizēšanas kampaņa”, reģ. nr. 1-08/508/2014,
kas tiek realizēts ar Latvijas vides aizsardzības fonda līdzfinansējumu.

kompostētāju klubs

Bioatkritumu apsaimniekošana un likumdošanas prasības

Rūta Bendere, biedrības „Latvijas atkritumu saimniecības asociācija” valdes
priekšsēdētāja.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.–2020.gadam

Atkritumu apsaimniekošanas valsts **plāna mērķi:**

- **novērst** atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un **nodrošināt** kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
- **nodrošināt** atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu;
- **nodrošināt**, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, **atkritumi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā (piemēram, komposts), un, ka atkritumi tiek pārstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām;**
- **nodrošināt** apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā;

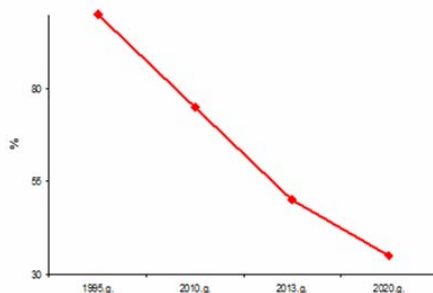
Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.–2020.gadam

Īpaša uzmanība nākamā plāna (2013.-2020.gadam) periodā ir jāpievērš vairākiem aspektiem:

- a) sadzīves atkritumu dalītās savākšanas sistēmas attīstība,
- b) elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu dalītās savākšanas un reģenerācijas sistēmas attīstība,
- c) **apglabājamā bioloģiski noārdāmo atkritumu daudzuma samazināšana.**

Stratēģija apglabājamo bioloģiski noārdāmo atkritumu apjomu samazināšanai

Direktīvas 1999/31/EK par atkritumu poligoniem prasības attiecībā uz bioloģiski noārdāmo sadzīves atkritumu apsaimniekošanu

Sasniedzamie rezultāti apglabājamiem bioloģiski noārdāmajiem sadzīves atkritumiem
Datu avots: VARAM

Apglabājami bioloģiski noārdāmo sadzīves atkritumu daudzumi (proгноzes)

Gads	Pronozētais radītais bioloģiski noārdāmo sadzīves atkritumu daudzums, tonnas	Bioloģiski noārdāmo sadzīves atkritumu daudzums, kuru drīkst apglabāt poligonā, tonnas	Bioloģiski noārdāmo sadzīves atkritumu daudzums, kuru nedrīkst apglabāt poligonos, tonnas
2010	607 000	345 000	262 000
2013	632 000	230 000	402 000
2020	461 228	161 000	299 798

Plānotās likumdošanas iniciatīvas

4.	Atkritumu sagatavošana reģenerācijai, atkritumu reģenerācija un pārstrāde		
4.1	Noteikt kvalitātes kritērijus kompostam/fermentācijas atliekām, lai to varētu izmantot citur tautsaimniecībā (lauksaimniecība, būvniecība, mežsaimniecība, ceļu būve, u.tml.)	2014.-2016. gads	VARAM, ZM
4.2	Izvērtēt un noteikt diferencētas DRN likmes par atkritumu apglabāšanu (piemēram, bioloģiski noārdāmo atkritumu apsaimniekošanai), kā arī izvērtēt DRN likmju palielināšanu par atkritumu apglabāšanu poligonos un palielināt nodokļa likmes par atkritumu apglabāšanu poligonos	2013.-2015. gads	VARAM
4.6	Normatīvajos aktos noteikt motivējošus nosacījumus un pasākumus, kas veicinātu komposta/fermentācijas atlieku izmantošanu un resursu efektīvu izmantošanu	2014.-2016. gads	VARAM

Seminārs „Zaļo atkritumu apsaimniekošana – nepieciešamība, iespējas un izaicinājumi”
2015. gada 23. aprīlī, Ķekavas kultūras namā

Organizē biedrība „Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija” sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību.
Projekts „Kompostētāju klubs - bioatkritumu kompostēšanas popularizēšanas kampaņa”, reģ. nr. 1-08/508/2014,
kas tiek realizēts ar Latvijas vides aizsardzības fonda līdzfinansējumu.

Plānotās likumdošanas iniciatīvas

5.	Atkritumu apglabāšana		
5.1	Normatīvajos aktos noteikt aizliegumu apglabāt bioloģiskos atkritumus poligonos	2017.-2018. gads	VARAM

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība

	Veicamais pasākums	Termiņš	Atbildīgā iestāde/ organizācija Privāt- personas	Indikatīvs finansējuma avots*
4.	Atkritumu sagatavošana reģenerācijai, atkritumu reģenerācija un pārstrāde un apglabājamo atkritumu apjoma samazināšana			
4.1	Piedalīties ES vai citās starptautiskās darba grupās un forumos par bioloģisko atkritumu apsaimniekošanu	Visā plāna darbības laikā	Atkritumu apsaimniekošanas komersanti, VARAM, ZM	Piešķirtā budžeta līdzekļu ietvaros, Atkritumu apsaimniekošanas komersantu līdzekļi
4.2.	Izmantot un izplatīt pilotprojektos iegūto pieredzi un materiālus par bioloģisko atkritumu apsaimniekošanu	Visā plāna darbības laikā	Atkritumu apsaimniekošanas komersanti, nevalstiskās organizācijas	
4.6.	Novērtēt bioloģisko atkritumu izmantošanas potenciālu, kas izmantojams enerģijas ražošanai	2015.gads	VARAM	Piešķirtā budžeta līdzekļu ietvaros

Bioloģiskie atkritumi

Atkritumu apsaimniekošanas likums Pašreizējā versija	Atkritumu apsaimniekošanas likums Ieteiktās izmaiņas
<p>1.pants. Likumā ir lietoti šādi termini:</p> <p>1) atkritumi — jebkurš priekšmets vai viela, no kuras tās valdītājs atbrīvojas, ir nolēmis vai spiests atbrīvoties;</p> <p>2) bīstamie atkritumi — atkritumi, kuriem piemīt viena vai vairākas īpašības, kas padara tos bīstamus;</p> <p>3) sadzīves atkritumi — mājāsaimniecībā, tirdzniecībā, pakalpojumu sniegšanas procesā vai citur radušies atkritumi, ja tie īpašību ziņā ir pielīdzināmi mājāsaimniecībās radītajiem atkritumiem;</p> <p>4) ražošanas atkritumi — atkritumi, kas radušies ražošanas procesā vai būvniecībā;</p>	<p>1. 1.pantā: papildināt pantu ar 4.punktu šādā redakcijā: “4.) bioloģiskie atkritumi — bioloģiski noārdāmi dārzu vai parku atkritumi, mājāsaimniecību, restorānu, sabiedriskās ēdināšanas iestāžu un mazumtirdzniecības telpu pārtikas un virtuves atkritumi un citi tiem pielīdzināmi pārtikas ražošanas atkritumi;”;</p>

Atkritumu apsaimniekošanas likums Pašreizējā versija	Atkritumu apsaimniekošanas likums Ieteiktās izmaiņas
<p>37.pants. (1) Bioloģiskie atkritumi ir bioloģiski noārdāmi dārzu vai parku atkritumi, mājāsaimniecību, restorānu, sabiedriskās ēdināšanas iestāžu un mazumtirdzniecības telpu pārtikas un virtuves atkritumi un citi tiem pielīdzināmi pārtikas ražošanas atkritumi.</p> <p>(2) Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā un reģionālajos plānos paredz pasākumus, kas veicina no bioloģiskajiem atkritumiem ražotu videi nekaitīgu materiālu izmantošanu, bioloģisko atkritumu atsevišķu savākšanu to reģenerācijai, kompostēšanai un pārstrādei, kā arī pasākumus bioloģisko atkritumu apstrādei atbilstoši šā likuma 4.panta prasībām.</p> <p>(3) Bioloģiskos atkritumus kompostē sadzīves atkritumu poligonos vai vietās, kuras speciāli ierīkotas bioloģisko atkritumu kompostēšanai.</p> <p>4.pants. (1) Atkritumu apsaimniekošanu veic tā, lai neapdraudētu cilvēku dzīvību un veselību.</p> <p>(2) Atkritumu apsaimniekošana nedrīkst negatīvi ietekmēt vidi, tai skaitā:</p> <p>1) radīt apdraudējumu ūdeņiem, gaisam, augsnei, kā arī augiem un dzīvniekiem;</p> <p>2) radīt traucējošus trokšņus vai smakas;</p> <p>3) nelabvēlīgi ietekmēt ainavas un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas;</p> <p>4) piesārņot un piegružot vidi.</p>	<p>14. 37.pantā: izslēgt pirmo daļu;</p> <p>izteikt trešo daļu šādā redakcijā: “(3) Bioloģiskos atkritumus kompostē sadzīves atkritumu poligonos vai bioloģisko atkritumu kompostēšanai speciāli ierīkotās vietās vai pārstrādā citādā veidā, ja saņemta atļauja attiecīgās darbības veikšanai.”</p>

Bioloģiskie atkritumi	
Atkritumu apsaimniekošanas likums Pašreizējā versija	Atkritumu apsaimniekošanas likums Ieteiktās izmaiņas
<p>8.pants. (1) Pašvaldība: 2) pieņem lēmumus par jaunu sadzīves atkritumu reģenerācijas vai apglabāšanas iekārtu un atkritumu poligonu izvietojumu savā administratīvajā teritorijā atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam un reģionālajiem plāniem;</p>	<p>2) pieņem lēmumus par jaunu sadzīves atkritumu savākšanas, dalītas vākšanas, šķirošanas, sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijas vai apglabāšanas iekārtu un infrastruktūras objektu, kā arī atkritumu poligonu izvietojumu savā administratīvajā teritorijā atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam un reģionālajiem plāniem;</p>
	

Atkritumu apsaimniekošanas likums Pašreizējā versija	Atkritumu apsaimniekošanas likums Ieteiktās izmaiņas
<p>5.pants. (1) Valsts pārvaldes iestādes, pašvaldības un atkritumu apsaimniekotāji, organizējot, plānojot un veicot atkritumu apsaimniekošanu, ievēro šādas prasības (turpmāk minētajā prioritārajā secībā): 1) novērš atkritumu rašanās cēloņus; 2) samazina radīto atkritumu daudzumu (apjomu) un bīstamību; 3) sagatavo atkritumus atkārtotai izmantošanai; 4) atkārtoti izmanto pienācīgi sagatavotus atkritumus; 5) veicina atkritumu pārstrādi;</p>	<p>2. Izteikt 5.panta pirmās daļas 5.punktu šādā redakcijā: “5) veic atkritumu pārstrādi;”.</p>
	

Bioloģisko atkritumu savākšana un kompostēšana

Ministru kabineta noteikumi Nr.898

Rīgā 2011.gada 22.novembrī **Noteikumi par atkritumu savākšanas un
šķirošanas vietām**

- 1. Noteikumi nosaka atkritumu savākšanas un šķirošanas vietu veidus, kā arī atkritumu savākšanas un šķirošanas vietu un **bioloģisko atkritumu kompostēšanas vietu ierīkošanas un apsaimniekošanas prasības.**
- 2. Noteikumi neattiecas uz **bioloģisko atkritumu kompostēšanas vietām**, kuras uz savā īpašumā vai lietošanā esošas zemes ierīko fiziskā persona tās māsaimniecībā radīto **bioloģisko atkritumu kompostēšanai.**

Ministru kabineta noteikumi Nr.898

Rīgā 2011.gada 22.novembrī **Noteikumi par atkritumu savākšanas un
šķirošanas vietām**

- 4. Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkts ir speciāli aprīkota vieta, kur konteineros dalīti savāc un īslaicīgi uzglabā dažādu veidu sadzīves atkritumus pirms to pārvadāšanas – ne ilgāk kā nedēļu **bioloģiskos atkritumus un ne ilgāk kā sešas nedēļas – pārējos sadzīves atkritumus.**
- Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktā nodrošina ne mazāk kā divu veidu sadzīves atkritumu dalītu savākšanu.
- 5. Šķirotu atkritumu savākšanas laukums ir speciāli aprīkota norobežota vieta, kur konteineros savāc un uzglabā dažādu veidu atkritumus pirms to apglabāšanas vai pārstrādes – ne ilgāk kā divas nedēļas **bioloģiskos atkritumus un ne ilgāk kā trīs mēnešus – pārējos sadzīves atkritumus.** Videi kaitīgu preču atkritumus, sadzīvē radušos bīstamos atkritumus, mēbeļu atkritumus un būvniecības atkritumus šķirotu atkritumu savākšanas laukumā drīkst uzglabāt ne ilgāk par gadu pēc to savākšanas dienas.

IV. Prasības bioloģisko atkritumu kompostēšanas vietu ierīkošanai un apsaimniekošanai

- 27. Bioloģisko atkritumu kompostēšanai (bioloģisko atkritumu aeroba apstrāde atmosfēras skābekļa klātbūtnē kontrolētos apstākļos, izmantojot mikroorganismus) ierīko atkritumu kompostēšanas laukumus. Bioloģisko atkritumu kompostēšanas laukums var atrasties sadzīves atkritumu poligona teritorijā.
- 28. Bioloģisko atkritumu kompostēšanas laukumā pieņem atkritumus, kuri ir norādīti atļaujā A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai.
- 29. Ja bioloģisko atkritumu kompostēšanas laukums atrodas ārpus sadzīves atkritumu poligona, tajā nodrošina:
 - 29.1. virszemes ūdeņu savākšanas sistēmu (tajā skaitā smilšu uztvērējus) savāktu virszemes ūdeņu izsmidzināšanai uz komposta kaudzēm vai novadīšanai poligona infiltrāta uzkrāšanas iekārtās, lai veiktu priekšattīrīšanu pirms novadīšanas uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām;
 - 29.2. ūdensnecaurlaidīgu segumu, lai nepieļautu gruntsūdeņu un pazemes ūdeņu piesārņošanu, nodrošinot, ka eksploatācijas laikā maksimālais gruntsūdens līmenis ir zemāks par vienu metru no laukuma pamatnes;
 - 29.3. koku un krūmu stādījumu ap bioloģisko atkritumu kompostēšanas laukumu;
 - 29.4. iežogojumu un apgaismojumu;

Laukuma darbībai nepieciešamās būves un iekārtas

- 29.5. laukuma darbībai nepieciešamās būves un iekārtas:
 - 29.5.1. svarus ievesto un izvesto kravu masas reģistrācijai;
 - 29.5.2. telpas sargam un operatoram;
 - 29.5.3. elektroapgādes sistēmu;
 - 29.5.4. ugunsdzēsības aprīkojumu;
 - 29.5.5. ūdensapgādes sistēmu;
- 29.6. informāciju par bioloģisko atkritumu kompostēšanas laukuma īpašnieku un operatoru, laukuma darba laiku un par atkritumu veidiem, kas tiek pieņemti.
- 30. Ja bioloģisko atkritumu kompostēšanas laukumu ierīko atkritumu poligona teritorijā, savāktos virszemes ūdeņus izsmidzina uz komposta kaudzēm vai novada poligona infiltrāta uzkrāšanas iekārtās.
- 31. Lai veicinātu bioloģisko atkritumu kompostēšanas procesu, izmanto komposta materiālu smalcināšanas, sajaukšanas un maisīšanas iekārtas, kā arī nodrošina regulārus komposta materiāla temperatūras mērījumus un mitrināšanu.

Seminārs „Zaļo atkritumu apsaimniekošana – nepieciešamība, iespējas un izaicinājumi”

2015. gada 23. aprīlī, Ķekavas kultūras namā

Organizē biedrība „Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija” sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību.
Projekts „Kompostētāju klubs - bioatkritumu kompostēšanas popularizēšanas kampaņa”, reģ. nr. 1-08/508/2014,
kas tiek realizēts ar Latvijas vides aizsardzības fonda līdzfinansējumu.

Organiskie un organominerālie mēslošanas līdzekļi

Ministru kabineta noteikumi Nr. 530, Rīgā 2006.gada 27.jūnijā (prot. Nr.34 43.§)

Mēslošanas līdzekļu identifikācijas, kvalitātes atbilstības novērtēšanas un tirdzniecības noteikumi
(Noteikumu nosaukums MK [30.06.2008.](#) noteikumu Nr.474 redakcijā)

Nr. p.k.	Oficiālais mēslošanas līdzekļa nosaukums	Ražošanas metode, pamatsastāvdaļas	Kvalitātes prasības (sausnas, organiskās vielas un augu barības elementu barības elementu minimālais saturs (% no dabīgi mitrā mēslošanas līdzekļa masas) un mēslošanas līdzekļa specifiskās prasības)		Mēslošanas līdzekļa pavaddokumentos, etiķetē vai marķējumā deklarējamie kvalitātes rādītāji (%) un citas prasības
			Sausna – 10 %	Organiskās vielas – 5 %	
1.	Sapropelis	Organisko vielu un minerālvielu kompleks nogulums	Sausna – 10 %	Organiskās vielas – 5 %	Organiskās vielas Kopējais slāpeklis (N) Kopējais fosfors (P ₂ O ₅) Kopējais kālijs (K ₂ O) Mitruma Reakcija pH
2.	Mājputnu mēsli	Iegūti, žāvējot vai citādi apstrādājot mājputnu mēslus	0,5 % (N + P ₂ O ₅ + K ₂ O) Sausna – 50 % Organiskās vielas – 30 %		Kopējais slāpeklis (N) Kopējais fosfors (P ₂ O ₅) Kopējais kālijs (K ₂ O) Mitruma Organiskās vielas Reakcija pH
3.	Zivju milti	Ražoti saskaņā ar regulā Nr. 1069/2009 minētajām pārstrādes metodēm, bez citām piedevām	0,5 % (N + P ₂ O ₅ + K ₂ O) Sausna – 80 % Organiskās vielas – 50 %		Kopējais slāpeklis (N) Kopējais fosfors (P ₂ O ₅) Kopējais kālijs (K ₂ O) Mitruma Organiskās vielas Reakcija pH

Organiskie un organominerālie mēslošanas līdzekļi

Ministru kabineta noteikumi Nr. 530, Rīgā 2006.gada 27.jūnijā (prot. Nr.34 43.§)

Mēslošanas līdzekļu identifikācijas, kvalitātes atbilstības novērtēšanas un tirdzniecības noteikumi
(Noteikumu nosaukums MK [30.06.2008.](#) noteikumu Nr.474 redakcijā)

4.	Mājlopu ragi un nagi	Ražoti saskaņā ar regulā Nr. 1069/2009 minētajām pārstrādes metodēm, bez citām piedevām	–		Kopējais slāpeklis (N) Kopējais fosfors (P ₂ O ₅) Kopējais kālijs (K ₂ O) Mitruma Organiskās vielas Reakcija pH
5.	Elļas augu sēkļu izspaidas	Atlikumi, kurus iegūst, izspiežot un (vai) ekstrahējot elļu no sēklām, un kurus paredzēts lietot mēslojumam	–		Kopējais slāpeklis (N) Kopējais fosfors (P ₂ O ₅) Kopējais kālijs (K ₂ O) Mitruma Organiskās vielas Reakcija pH
6.	Apstrādāti organiskie un organisko mēslošanas līdzekļi	Iegūti: 1) gatavojot minerālmēsli un organisko mēsli maisījumus, tai skaitā no dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kas ražoti saskaņā ar regulā Nr. 1069/2009 minētajām pārstrādes metodēm, un (vai) no žāvētiem vai citādi apstrādātiem augu izcelsmes produktiem; 2) no dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kas ražoti saskaņā ar regulā Nr. 1069/2009 minētajām pārstrādes metodēm; 3) žāvējot vai citādi apstrādājot augu izcelsmes produktus	0,5 % (N + P ₂ O ₅ + K ₂ O) Sausna – 10 % Organiskās vielas – 5 %		Kopējais slāpeklis (N) Kopējais fosfors (P ₂ O ₅) Kopējais kālijs (K ₂ O) Mitruma Organiskās vielas Reakcija pH

Bioloģisko atkritumu klasifikācija

Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus
Ministru kabineta noteikumi Nr.302
Rīgā 2011.gada 19.aprīlī

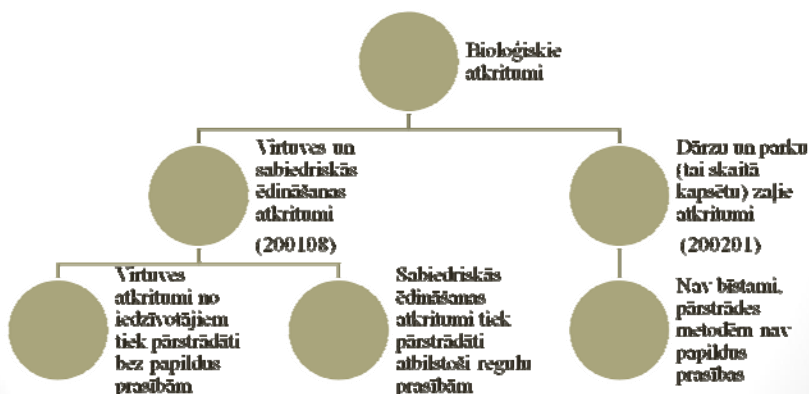
927. 20 **Sadzīvē radušies atkritumi (mājsaimniecību atkritumi un tiem līdzīgi tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu un iestāžu atkritumi), arī atsevišķi savāktie atkritumu veidi**

- 931. **200108** Bioloģiski noārdāmi virtuves atkritumi

959. 2002 **Dārzu un parku atkritumi (arī kapsētu atkritumi)**

- 960. **200201** Bioloģiski noārdāmi atkritumi

Bioloģisko atkritumu iedalījums un pārstrādes nosacījumi

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 142/2011 (2011. gada 25. februāris)

- (6) Regula (EK) Nr. 1069/2009 attiecas uz ēdināšanas uzņēmumu pārtikas atkritumiem, ja to izcelsme ir no starptautisko līniju transportlīdzekļiem, piemēram, materiāli no pārtikas produktiem, ko pasniedz lidmašīnā vai uz kuģa, kas Eiropas Savienībā ieradies no kādas trešās valsts. Ēdināšanas uzņēmumu pārtikas atkritumi ietilpst minētās regulas darbības jomā arī tad, ja tie paredzēti izbarošanai, pārstrādei ar kādu no šajā regulā atļautajām pārstrādes metodēm vai transformēšanai biogāzē vai kompostā. Regulā (EK) Nr. 1069/2009 ir aizliegts izbarot ēdināšanas uzņēmumu pārtikas atkritumus lauksaimniecības dzīvniekiem, izņemot kažokzvērus. Tāpēc saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1069/2009 ēdināšanas uzņēmumu pārtikas atkritumus var pārstrādāt un tad izmantot, ja vien atvasināto produktu neizbaro minētajiem dzīvniekiem.

Noteiktu kategoriju atkritumu likvidēšana

14. pants

Trešās kategorijas materiāla likvidēšana un izmantošana

- Trešās kategorijas materiālu:
 - a) likvidē kā atkritumus sadedzināšanas iekārtā, veicot iepriekšēju pārstrādi vai bez tās;
 - b) likvidē vai reģenerē līdzsadedzināšanas iekārtā, ja trešās kategorijas materiāls ir atkritumi;
 - c) pēc pārstrādes likvidē atļautā atkritumu poligonā;
 - f) kompostē vai transformē biogāzē;
 - i) izmanto kā kurināmo ar vai bez iepriekšējas pārstrādes;
 - k) ēdināšanas uzņēmumu pārtikas atkritumus, kas minēti 10. panta p) punktā, pārstrādā veicot sterilizāciju spiediena ietekmē vai izmantojot 15. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minētās pārstrādes metodes vai kompostē vai transformē biogāzē

Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli

Ministru kabineta noteikumi Nr.362, Rīgā 2006.gada 2.maijā

- 16. Notekūdeņu dūņas vai kompostu novieto pagaidu uzglabāšanai un kompostu gatavo šim mērķim īpaši paredzētā un iekārtotā stacionārā vietā, kas nepieļauj notekūdeņu dūņu un komposta, kā arī filtrējošo ūdeņu nokļūšanu augsnē, virszemes ūdeņos un pazemes ūdeņos. Stacionārā pagaidu uzglabāšanas vietā notekūdeņu dūņas vai kompostu drīkst uzglabāt ne ilgāk kā trīs gadus. Ja notekūdeņu dūņas uzglabā ilgāk par trim gadiem, to dara atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu apsaimniekošanu.
- 17. Ja notekūdeņu dūņas vai kompostu novieto pagaidu uzglabāšanai vai kompostu gatavo vietā, kas neatbilst šo noteikumu [16.punktā](#) minētajām prasībām, to iekārto šādā kārtībā:
 - 17.1. izvēlas līdzenu laukumu, kur pazemes ūdens līmenis notekūdeņu dūņu vai komposta uzglabāšanas vai komposta gatavošanas laikā ir vismaz vienu metru no zemes virsmas;
 - 17.2. pirms notekūdeņu dūņu novietošanas vai komposta gatavošanas vietā, kas atbilst šo noteikumu 17.1.apakšpunktā minētajām prasībām, izveido vismaz 30 cm biezu paklāju no zāģu skaidām, kūdras, salmiem vai citiem līdzīgiem augu izcelsmes materiāliem.

Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli

Ministru kabineta noteikumi Nr.362

Rīgā 2006.gada 2.maijā (prot. Nr.25 32.§)

- 7. Komposta kvalitāti nosaka katrai komposta sērijai (komposta masa, kas veidota no notekūdeņu dūņām un augu izcelsmes pildmateriāliem un kompostēšanas sākumā nepārsniedz 1000 tonnu). Komposta sērijas kvalitātes noteikšanai veido vienu vidējo paraugu, kurā apvienoti vismaz 25 individuālie paraugi.
- 9. Ja notekūdeņu attīrīšanas iekārtas slodze nepārsniedz 5000 cilvēku ekvivalentu (CE) un tajā apstrādā tikai sadzīves notekūdeņus, notekūdeņu dūņās un no šādām dūņām ražotā kompostā smago metālu masas koncentrācija nav jānosaka.
- 10. Notekūdeņu dūņu ražotājs un komposta ražotājs, pamatojoties uz iegūtajiem notekūdeņu dūņu un komposta kvalitātes rādītājiem, katrai notekūdeņu dūņu sērijai vai komposta sērijai noformē attiecīgu kvalitātes apliecību saskaņā ar šo noteikumu [3.](#) un [4.pielikumu](#) (turpmāk — kvalitātes apliecība).

III. Notekūdeņu dūņu un komposta pagaidu uzglabāšana izmantošanas vietā

- 14. Notekūdeņu dūņām, kas iegūtas, attīrot tikai sadzīves notekūdeņus, un no tām sagatavotiem kompostiem klasi nenosaka. Kvalitātes apliecībā ailē “klase” ieraksta — “sadzīves notekūdeņu dūņas” vai “sadzīves notekūdeņu dūņu komposts”.
- 16. Notekūdeņu dūņas vai kompostu novieto pagaidu uzglabāšanai un kompostu gatavo šim mērķim īpaši paredzētā un iekārtotā stacionārā vietā, kas nepieļauj notekūdeņu dūņu un komposta, kā arī filtrējošo ūdeņu nokļūšanu augsnē, virszemes ūdeņos un pazemes ūdeņos. Stacionārā pagaidu uzglabāšanas vietā notekūdeņu dūņas vai kompostu drīkst uzglabāt ne ilgāk kā trīs gadus. Ja notekūdeņu dūņas uzglabā ilgāk par trim gadiem, to dara atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu apsaimniekošanu.

IV. Notekūdeņu dūņu un komposta izmantošana augsnes mēslošanai lauksaimniecības zemēs

- 29. Lauksaimniecībā izmantojamās zemēs augšņu mēslošanai drīkst izmantot apstrādātas notekūdeņu dūņas, kā arī kompostu, kas gatavots no apstrādātām vai neapstrādātām notekūdeņu dūņām un kam sausnā smago metālu masas koncentrācija nepārsniedz šo noteikumu [9.pielikumā](#) minētās limitējošās koncentrācijas. Augšņu mēslošanai drīkst izmantot notekūdeņu dūņas un kompostu arī tad, ja ne vairāk kā triju smago metālu masas koncentrācija pārsniedz limitējošās koncentrācijas ne vairāk kā par 10 %.

VI. Notekūdeņu dūņu un komposta izmantošana teritorijas apzaļumošanai

- 57. Veicot teritoriju apzaļumošanu:
 - 57.1. drīkst izmantot notekūdeņu dūņas un kompostu, kur sausnā smago metālu koncentrācija nepārsniedz otrajai klasei atbilstošus rādītājus;
 - 57.2. drīkst izmantot vienu gadu uzglabātas notekūdeņu dūņas ar sausnas saturu vismaz 25 % un bez nepatīkamas smakas.
- 58. Ja notekūdeņu dūņas vai kompostu izmanto teritorijas apzaļumošanai:
 - 58.1. ar notekūdeņu dūņām vai kompostu augsnē iestrādāto smago metālu gada emisijas robežvērtības, kas minētas šo noteikumu [10.pielikumā](#), drīkst palielināt līdz 50 %;
 - 58.2. vienā reizē ar notekūdeņu dūņām vai kompostu augsnē drīkst iestrādāt tikai tādu smago metālu masu, kas nepārsniedz septiņu gadu emisijas robežvērtības.

Atkritumu apsaimniekošanas kontrole

- **14.pants.** (1) Valsts vides dienests attiecīgi periodiski kontrolē atkritumu apsaimniekotāja darbību, kā arī tāda komersanta darbību, kurš rada atkritumus, atbilstoši normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā un attiecīgajai atļaujai, it īpaši attiecībā uz savākto un pārvadāto atkritumu izcelsmi, īpašībām, daudzumu un pārvadājuma galamērķi.
- (2) Veselības inspekcija atbilstoši savai kompetencei kontrolē šā likuma [6.panta](#) 6.punktā minēto atkritumu apsaimniekošanu ārstniecības iestādēs.

Seminārs „Zaļo atkritumu apsaimniekošana – nepieciešamība, iespējas un izaicinājumi”

2015. gada 23. aprīlī, Ķekavas kultūras namā

Organizē biedrība „Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija” sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību.
Projekts „Kompostētāju klubs - bioatkritumu kompostēšanas popularizēšanas kampaņa”, reģ. nr. 1-08/508/2014,
kas tiek realizēts ar Latvijas vides aizsardzības fonda līdzfinansējumu.

Bioatkritumu (dzīvnieku, augu, virtuves, dārza u.c.) daudzums atsevišķās ES valstīs – eurostat dati

eurostat

Waste generated by households by year and waste category

Waste generated by households (EP-HH) by year and waste category (EWC-Stat 4). [more](#)

waste: Animal and vegetal wastes (subtotal, W091+W092+W093)

geo	time	2004	2006	2008	2010	2012
Croatia		0	:	0	0	32,343
Italy		2,218,995	2,706,793	3,326,060	4,154,330	4,778,763
Cyprus		0	0	41,310	40,741	41,279
Latvia		0	10,466	0	5,745	85,733
Lithuania		15,315	755	22,074	4,459	:
Luxembourg		59,488	62,538	71,298	67,700	66,065
Hungary		102,240	45,509	55,357	103,086	4,012
Malta		1,876	2,283	1,697	4,442	5,934
Netherlands		1,803,333	1,703,416	1,716,126	1,707,527	1,768,304
Austria		546,300	661,300	714,900	464,120	878,231
Poland		0	0	0	84,761	104,640
Portugal		0	0	0	28	219
Romania		0	0	36,720	27,618	:
Slovenia		12,928	25,227	42,190	52,384	85,692
Slovakia		0	78,546	88,442	95,567	98,090
Finland		64,874	95,102	178,600	168,474	165,165

Bioatkritumu plūsmas un to pārstrādes metodes Latvijā, 2005.g. - 2013.g.

	Pārtikas atkritumi (200108)				Dārzu un parku atkritumi (200201)			
	Radīts	Savākts	Pārstrādāts	Apglabāts	Radīts	Savākts	Pārstrādāts	Apglabāts
2005	28	-	-	85	-	-	-	12 604
2006	91	50	-	50	-	13 010	4131	17 695
2007	93	94	-	94	1926	14 666	7 562	7 446
2008	38	50	-	50	935	15 526	7 763	7 544
2009	33	11	-	11	1 156	5 127	3 169	11 654
2010	44	-	-	-	996	5 348	4 139	8 257
2011	32	888	-	-	4 126	20 818	10 508	1 799
2012	5 090	36	10	-	2 381	35 857	13 180	1 320
2013	54	33	11	-	27 818	29 874	48 808	1 702

	Jaukti sadzīves atkritumi (200301)				Tirgus atkritumi (200301)			
	Radīts	Savākts	Pārstrādāts	Apglabāts	Radīts	Savākts	Pārstrādāts	Apglabāts
2005	539 614	-	3 246	539 614	363	-	-	363
2006	138 563	884 691	99 752	586 829	-	546	-	376
2007	160 891	745 787	42 015	710 997	-	235	-	297
2008	152 254	670 448	39 698	627 142	-	600	-	2
2009	148 602	533 865	5	594 217	-	647	-	-
2010	138 173	512 987	5	568 517	-	654	-	-
2011	162 675	412 157	10 828	509 751	-	593	-	-
2012	108 340	495 959	35 388	502 206	-	-	-	-
2013	100 899	510 109	56 469	503 733	-	-	-	-

No 35 projektā apsekotajām pašvaldībām, 17 norādījušas kompostēšanas vietas un laukumus, no tām 12 norādījušas apsaimniekoto bioatkritumu apjomu - kopā 956,16 t, 8 pašvaldības savāc bioloģiskos atkritumus arī no iedzīvotājiem.

Secinājumi un ieteikumi

Normatīvo aktu
tekstā nav
precizēts
bioatkritumu veids

Nodalīt prasības
atbilstoši
bioloģisko
atkritumu veidiem

Bioatkritumu
kompostēšanas prasības ir
ļoti augstas, tās izvirzītas
vienādas visiem
bioatkritumu veidiem

Papildināt MK
noteikumus ar prasībām
zaļo un dārza atkritumu
kompostēšanai un
izmantošanai

Nav noteiktas
prasības tehniskajam
kompostam un tā
izmantošanai

Ieviest terminu –
tehniskais komposts,
noteikt prasības
tehniskā komposta
izmantošanai

Secinājumi un ieteikumi

Nav izvirzītas prasības
bioatkritumu pārstrādei
biogāzes ražošanai

Izstrādāt prasības
bioatkritumu
izmantošanai biogāzes
ražošanai un digestāta
izmantošanai

Dūņu izmantošanas
nosacījumi attiecināti
arī uz dūņu komposta
izmantošanu

Papildināt MK
noteikumus dūņu un
to komposta
izmantošanai un
sagatavošanai

Likumdošanā nav
ietvertas prasības
aizliegt bioatkritumu
apglabāšanu
poligonos

Izstrādāt noteikumus
bioatkritumu
pieņemšanai
pārstrādei poligonos